

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ได้สร้างระบบการเมืองแบบที่ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะแทนตนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ที่ผ่านมาในระดับชาติ ประเทศไทยได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมรวม 22 ครั้ง มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาทางอ้อม 1 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2489 และมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยตรงครั้งแรกไปเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 ในขณะที่ในระดับท้องถิ่นก็ได้จัดให้มีการเลือกตั้งตัวแทนเพื่อทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลายรูปแบบพัฒนาขึ้นตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม คงมีอาจปฏิเสธได้ว่าการศึกษาการเมืองการปกครองไทยที่ผ่านมายังมุ่งเน้นไปที่การเมืองระดับชาติเป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่ขาดหายไปของภาคการเมืองที่ศึกษากันอยู่ก็คือ สิ่งที่เรียกว่า “การเมืองท้องถิ่น” ที่เป็นการศึกษาเรื่องราวของการเมืองที่เกิดขึ้นในอาณานิคมของท้องถิ่นที่เป็นจังหวัด อำเภอ และตำบลต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นภาพคู่ขนานไปกับการเมืองระดับชาติอีกประการหนึ่ง เพราะในขณะที่เวทีการเมือง ณ ศูนย์กลางของประเทศกำลังเข้มข้นด้วยการชิงไหวพริบของนักการเมืองในสภาและพรรคการเมืองต่างๆ อีกด้านหนึ่งในพื้นที่จังหวัด บรรดาสมัครพรรคพวกและผู้สนับสนุนทั้งหลายก็กำลังดำเนินกิจกรรมเพื่อรักษาฐานเสียงในพื้นที่ด้วยเช่นกัน และทันทีที่ภารกิจที่ส่วนกลางสิ้นสุดลง การลงพื้นที่พบปะประชาชนตามสถานที่และงานบุญงานประเพณีต่างๆ เป็นสิ่งที่นักการเมืองผู้หวังชัยชนะในการเลือกตั้งมีอาจขาดตกบกพร่องได้ ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัด อำเภอ และตำบลนี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงหลายสิ่งหลายอย่างของการเมืองไทยที่ดำเนินมาต่อเนื่องยาวนานในแง่มุมที่อาจถูกมองข้ามไปในการศึกษาการเมืองระดับชาติ “การเมืองท้องถิ่น” และ “นักการเมืองท้องถิ่น” จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจทำการศึกษามีขึ้นน้อย เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ที่ยังขาดหายและหากนำสิ่งที่ได้ค้นพบนี้มาพิจารณาอย่างลึกซึ้งก็อาจจะทำให้สามารถเข้าใจการเมืองไทยได้ชัดเจนขึ้นในมุมมองที่แตกต่างจากการมองแบบเดิมๆ (ภาสกร ศรีภูมิพฤษย์, 2548 : 15)

การปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงควรให้ความสำคัญการปกครองท้องถิ่น โดยเน้นคุณค่าของประชาชนในการควบคุมกิจการท้องถิ่น หรือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับว่าการจัดการปกครองท้องถิ่น

เป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งในการพัฒนาสังคมของประเทศเป็นส่วนรวม ประเทศไทยได้ใช้ หลักการกระจายอำนาจเป็นหลักการปกครองประการหนึ่งของไทย ซึ่งแสดงออกเป็นรูปธรรมในรูปของ หน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหาร ส่วนตำบล และกรุงเทพมหานคร ในบรรดารูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวถึงนั้น การปกครอง ท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสันเกล้ารัชการที่ 7 ทรงมีพระราชดำริที่จะจัดการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลเพื่อเป็นการทดลองและฝึกฝน ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย (ชเนศวร์ เจริญเมือง, 2544: 35)

เทศบาลเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปหนึ่ง เพราะเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี จำนวนมากและมีการกระจายตัวในพื้นที่ของประเทศอย่างกว้างขวาง การจัดการปกครองท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล มีวิวัฒนาการเรื่อยมาตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในแต่ละช่วงเวลา ตลอดระยะเวลาแห่งการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้ การปกครองท้องถิ่นไม่สามารถอำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนในชาติอย่างเต็มที่สมดังวัตถุประสงค์ ของการปกครองท้องถิ่นที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะวัตถุประสงค์หลัก คือ “การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ทางการเมืองการปกครอง” การที่ประชาชนไม่กระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ประกอบกับตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชนก็มี ส่วนขัดขวางและทำลายการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นอยู่ไม่น้อย (วิระชัย คำล้าน, 2547 : 124)

เดิมการปกครองท้องถิ่นไทยเริ่มต้นจากรูปแบบสุขาภิบาลและต่อมาได้มีพระราชบัญญัติ เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542 มีหลักสำคัญอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงฐานะ ของสุขาภิบาลทั่วประเทศจำนวน 980 แห่ง เป็นเทศบาลตำบลทั้งหมด ซึ่งสำหรับสุขาภิบาลแล้วถือเป็นการ ปกครองท้องถิ่นประเภทแรกที่กำลังย่างก้าวสู่วาระสุดท้ายนับตั้งแต่การผ่านกฎหมายดังกล่าว เพราะ เป็นการปิดฉากรูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบแรกของไทยที่เริ่มใช้มาเมื่อ 102 ปีที่แล้ว (พ.ศ. 2440- 2542) ความเปลี่ยนแปลงล่าสุดของเทศบาล คือ พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2542 ซึ่งได้มีการแก้ไขโครงสร้างเทศบาลให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี โดยตรงในเขตเทศบาลเมืองและเทศบาล นคร ภายหลังจากสมาชิกสภาเทศบาลครบวาระหรือมีเหตุให้ต้องยุบสภา และยังระบุว่า นับจากวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2550 เป็นต้นไป จะจัดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี โดยตรงทุกเทศบาล หรือจะเลือกใช้ โครงสร้างแบบให้สภาเทศบาลเป็นผู้เลือกนายกเทศมนตรีแล้วแต่เจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่ โดยวิธีการลงประชามติ นับได้ว่าในอนาคตประชาชนจะมีบทบาทต่อการคัดสรรผู้บริหารท้องถิ่น

ที่เพิ่มมากขึ้น และการจัดองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญก็เพื่อให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดอนาคตของท้องถิ่นของตนเอง แทนที่จะมีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องของสมาชิกสภาหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นเพียงฝ่ายเดียว ปัจจุบันการปกครองท้องถิ่นใช้แนวทางการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยเพื่อสรรหาผู้มาทำหน้าที่บริหารและนิติบัญญัติ อนึ่งการปกครองท้องถิ่นปัจจุบันได้มีรูปแบบมีลักษณะผู้นำเข้มแข็ง (Strong Mayor) นั้นต้องมีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงและเลือกสภานิติบัญญัติโดยตรงเช่นกัน จึงทำให้ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมีการแข่งขันกันสูงมากในการจัดตั้งกลุ่มการเมืองท้องถิ่นขึ้นมาหลายกลุ่มเพื่อแข่งขันกันเข้าไปบริหารงานในเทศบาล แม้ว่าในกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในไทย จะไม่ได้กำหนดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง แต่จากสภาพความเป็นจริงพบว่า การรวมกันเป็นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่ผ่านมาในหลายพื้นที่พบว่า ผู้สมัครในนามกลุ่มการเมืองสามารถรวมตัวเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งในนามกลุ่มและสามารถเข้าไปบริหารงานในองค์กรปกครองท้องถิ่นได้มากกว่าเป็นผู้สมัครอิสระ จึงนับได้ว่ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นไทยในปัจจุบันนี้มีลักษณะการรวมตัวและการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองไม่แตกต่างไปจากพรรคการเมืองในระดับชาติของการเมืองการปกครองไทย เพราะเป็นการรวมตัวของบุคคลชั้นนำในท้องถิ่น และเป็นผู้ที่อ้างว่ารู้ถึงปัญหาความต้องการของท้องถิ่นได้มี โอกาสเข้ามามีส่วนร่วมกันหน่วยงานของรัฐ ในการพัฒนาความเจริญให้กับท้องถิ่นได้มากขึ้น ประกอบกับแนวทางการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญไทยปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับโครงสร้างอำนาจทางการเมืองแบบใหม่ซึ่งไม่ได้มาจากอำนาจของข้าราชการประจำแบบเดิมแต่เกิดจากภาคประชาชนทั่วไปและหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นตามลำดับ จากการศึกษาของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นไทยที่ผ่านมา พบว่ามีลักษณะของกลุ่มการเมืองที่มุ่งรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกภายในกลุ่มและพรรคพวกของตนเองมากกว่าจะรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่น กลุ่มการเมืองที่เกิดขึ้นเป็นการรวมกลุ่มกันระหว่างบุคคลที่มีความสนิทสนมกันมาก่อน มีความใกล้ชิดเป็นเครือญาติ ตลอดจนเป็นกลุ่มบุคคลที่ฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีในพื้นที่มารวมตัวกัน นอกจากนี้ภายในกลุ่มการเมืองก็ยังมีกลุ่มอื่นภายนอกที่คอยให้การสนับสนุนกลุ่มการเมืองให้ได้รับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการสนับสนุนทางการเงินในการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเมื่อกลุ่มการเมืองได้รับการเลือกตั้งและสามารถเข้าไปบริหารงานในท้องถิ่นแล้วก็จะมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มผู้สนับสนุนภายนอกเหล่านี้เช่นกัน (โกวิท พวงงาม และคณะ, 2544 : 45)

ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่น โดยจะเห็นได้จากนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา นโยบายกระทรวงมหาดไทย นโยบายกรมการปกครองซึ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการเมือง

โดยการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีอิสระทางการเงิน การคลัง และการกำหนดนโยบายของตนเองมากขึ้น นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญ เช่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งทุกระดับและมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ มีจำนวนสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เมื่อเห็นว่าผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปก็สามารถลงคะแนนเสียงให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากการดำรงตำแหน่งได้

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการควบคุม/ติดตามผลการบริหารงาน ตลอดจนการส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชน ซึ่งหมายความว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปกครองท้องถิ่น

จากสภาพปัญหา และความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นนั้นมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องหลายประการ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้เขียนต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของประชาชนของเทศบาลตำบลปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และมีปัจจัยตัวใดบ้างที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย ผู้เขียนได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความแตกต่างกันตามสถานภาพส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. **ขอบเขตด้านพื้นที่** การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่ทำการศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ผู้เขียนได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นโดยใช้แนวคิดตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยกำหนดและพิจารณาเลือกหัวข้อการศึกษา ดังนี้

- 2.1 การเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารของเทศบาลตำบล
- 2.2 การเข้าไปมีส่วนร่วมคิดร่วมกับเทศบาลตำบล
- 2.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบล
- 2.4 การเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบล
- 2.5 การเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบล

3. ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 16,310 คน เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 10,034 คน (เอกสารสำนักงานทะเบียนเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ณ วันที่ 30 มกราคม 2553)

กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งผู้เขียนได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงในธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548 : 51) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งได้คำนวณกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 370 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

4. **ขอบเขตด้านระยะเวลา** ได้กำหนดช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษา ในช่วงเดือนสิงหาคม 2553 - พฤศจิกายน 2553

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

สถานภาพส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบล ใน 5 ด้าน ได้แก่

ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารของเทศบาลตำบล หมายถึง การเข้าร่วมรับฟังหรืออ่านเอกสารการแถลงผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบล การเข้าร่วมประชุมรับฟังการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบล การใช้สิทธิเพื่อขอคู หรือทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะของเทศบาลตำบล และการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง มีการนำมาพูด หรือเขียน หรือวิพากษ์วิจารณ์ การปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลกับคนในท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่ๆ ศึกษา

ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมคิดร่วมกับเทศบาลตำบล หมายถึง การเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเรื่องบริการสาธารณะ การเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้าน หรือร่วมการทำประชาพิจารณ์ในกิจกรรม/โครงการของเทศบาลตำบล ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตคนส่วนมากหรือสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และการเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกับเทศบาลตำบลของประชาชนในเขตพื้นที่ๆ ศึกษา

ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบล หมายถึง การมีส่วนร่วมกับเทศบาลตำบลในการตัดสินใจพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อม หรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมกับเทศบาลตำบลในการตัดสินใจเรื่องการสอดส่องดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมประชุมและตัดสินใจกับเทศบาลตำบลในการกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูจิตประเพณี สืบทอดศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมรณรงค์ในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมให้คงอยู่สืบไปที่เทศบาลตำบลจัดขึ้นของประชาชนในเขตพื้นที่ๆ ศึกษา

ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบล หมายถึง การมีส่วนร่วมเข้าชื่อร้องขอต่อเทศบาลตำบลเพื่อขอเสนอกฎหมายหรือร่างข้อบัญญัติ หรือข้อบังคับให้เทศบาลตำบลพิจารณาออกกฎหมายหรือข้อบัญญัติเทศบาลตำบล ในเรื่องการคุ้มครองดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมแสดงออกเพื่อต่อต้านหรือคัดค้านโดยสันติวิธีกรณีไม่เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของเทศบาลตำบล หรือการออกกฎหมายหรือข้อบัญญัติเทศบาลตำบลที่มีผลกระทบต่อคนส่วนมากในท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่ๆ ศึกษา

ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบล หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล หรือของกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมร้องทุกข์ในเรื่องการดำเนินงานหรือการใช้อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลที่เป็นไปโดยไม่ถูกต้องชอบธรรม การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง หรือกรรมการตรวจรับงานของเทศบาลตำบล และการมีส่วนร่วมลงชื่อถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลตำบล หรือนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี หรือเลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่งของประชาชนในเขตพื้นที่ฯ ศึกษา

แนวทาง และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน 2 ด้าน คือ

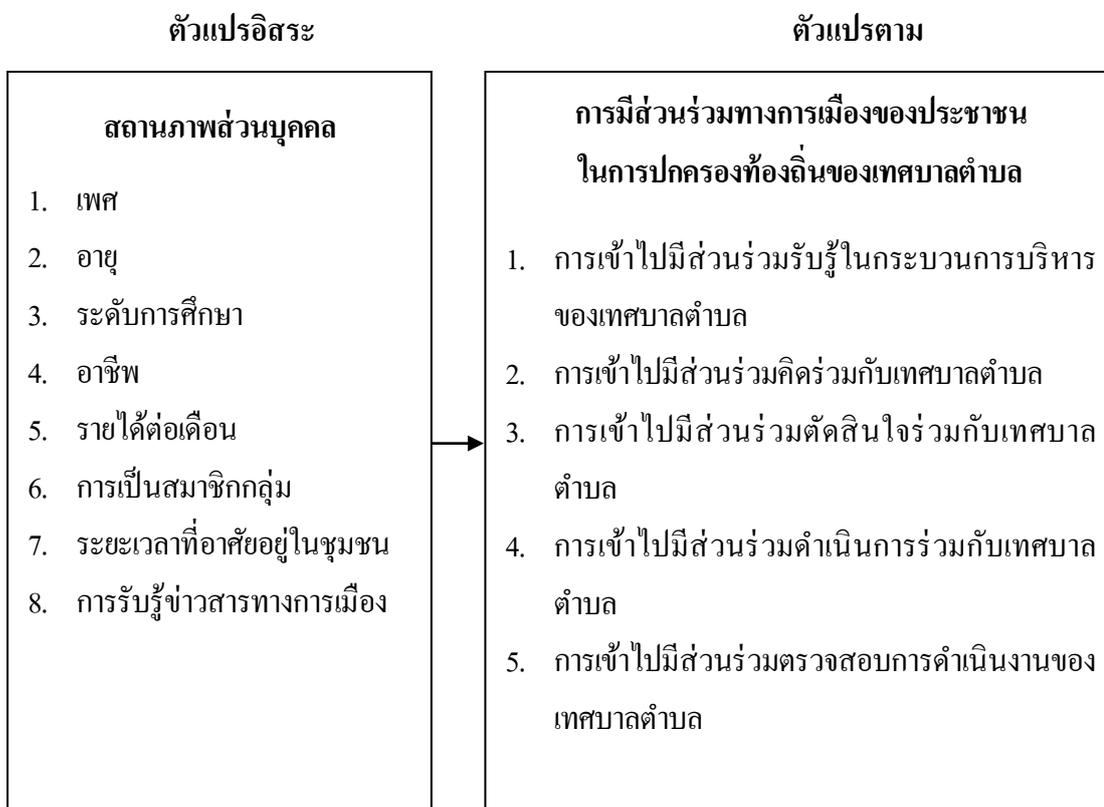
แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดกับประชาชน หมายถึง การมีระบบการจูงใจแก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การส่งเสริมณรงค์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิเสรีภาพ และกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้น และต่อเนื่องอย่างจริงจัง และการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของเทศบาลอย่างจริงจังของประชาชนในเขตพื้นที่ฯ ศึกษา

แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากเทศบาลตำบลหรือบุคลากรของเทศบาลตำบล หมายถึง ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างครบถ้วน เพียงพอต่อการตัดสินใจ ให้ความรู้ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแก่ประชาชนในระดับท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้ประชาชนได้รวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมแบบเป็นเครือข่าย และควรปรับเปลี่ยนทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเสียใหม่ ไม่มองในแง่ลบ แสดงความจริงใจ ยอมรับเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่ฯ ศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้เขียนได้ใช้แนวคิดตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยกำหนดและพิจารณาเลือกหัวข้อการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเอาไว้ 5 ขั้นตอนคือ การเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารของเทศบาลตำบล การเข้าไปมีส่วนร่วมคิดร่วมกับเทศบาลตำบล การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบล การเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบล และการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบล

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามแตกต่างของสถานภาพส่วนบุคคล
3. นำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นแนวทางแก่องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเมืองของท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น